

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی بازنگری شده

رشته روان شناسی

دوره کارشناسی پیوسته

گروه علوم انسانی

بر اساس مصوبه جلسه شماره ۸۲۴ تاریخ ۱۳/۱۲/۱۳۹۱ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بیت

نام رشته: روان شناسی
گروه: علوم انسانی
کارگروه تخصصی: روان شناسی
پیشنهادی: شورای تحول و ارتقای علوم انسانی

عنوان گرایش: -
دوره تحصیلی: کارشناسی پیوسته
نوع مصوبه: بازنگری
تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۱۲/۱۳

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، در جلسه شماره هشتصد و بیست و چهار تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۳ برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی پیوسته رشته روان شناسی را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده یک- برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته روان شناسی از تاریخ تصویب به تمامی دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی کشور که مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را دارند، ابلاغ می شود.

ماده دو- این برنامه درسی از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۲، جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته روان شناسی با گرایش های (۱) کودکان استثنایی، (۲) بالینی و (۳) عمومی مصوب جلسه شماره ۱۸۳ تاریخ ۱۳۶۸/۱۱/۰۱، (۴) اصلاح و تربیت و (۵) صنعتی و سازمانی مصوب جلسه شماره ۲۵۵ تاریخ ۱۳۷۲/۰۲/۱۹ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی شد و برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند، لازم الاجرا است.

ماده سه- برنامه درسی بازنگری شده رشته روان شناسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۲ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

عبدالرحیم نوده ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

نوده ابراهیم

اصلاحات برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته روانشناسی مصوب ۸۲۴ مورخ ۹۱/۱۲/۱۳

- ۱- درس انسان از دیدگاه اسلام به ارزش دو واحد حذف شده است و در کد ۱۰۴ درس مبانی جامعه شناسی درج گردیده است.
- ۲- صفحه ۲۶ تکراری بوده است که حذف شده است.
- ۳- عنوان درس روش تحقیق (کمی و کیفی) در شرح درس به روش تحقیق در روان شناسی اصلاح شده است.
- ۴- در کد ۱۲۰ درس کاربرد کامپیوتر در روانشناسی به ارزش ۲ واحد نظری - عملی اضافه شده است که در برنامه با عنوان فناوری اطلاعات در روان شناسی در کد ۱۳۴ وجود داشته است.
- ۵- درس فلسفه علم روان شناسی به ارزش دو واحد نظری اضافه شده است.
- ۶- درس مبانی جامعه شناسی که در کد ۱۰۴ برنامه اصلاحی آمده است، در برنامه قبلی در کد ۱۲۱ با عنوان مقدمه ای بر جامعه شناسی درج شده است.
- ۷- درس روان سنجی از ۲ واحد نظری به ۲ واحد نظری و عملی اصلاح شده است.
- ۸- دوس آموزه های روان شناختی در قرآن کد ۱۲۹ و آموزه های روان شناختی در حدیث ۱۳۰ به صورت جمعی تحت عنوان آموزه های روانشناختی در قرآن و حدیث ۲۰۱ اصلاح شده است.
- ۹- کد ۱۳۴ به عنوان درس آموزه های روان شناختی ۱ اختصاص داده شده است.
- ۱۰- عنوان درس روان شناسی خانواده کد ۱۴۱ به روان شناسی و مشاوره خانواده کد ۱۴۰ تغییر یافته است.
- ۱۱- درس نظریه ها، اصول و فنون مشاوره و روان درمانی کد ۱۴۲ از ۳ واحد به ۲ واحد نظری تقلیل یافته است و به صورت دو درس با عناوین نظریه های مشاوره و روان درمانی کد ۱۴۱ و درس فنون مشاوره و روان درمانی به صورت ۲ واحد نظری و عملی اصلاح شده است.
- ۱۲- عنوان درس مشاوره شغلی و حرفه ای کد ۱۴۳ به راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی تغییر یافته است.
- ۱۳- عنوان درس روانشناسی کودکان با نیازهای خاص ۱ کد ۱۴۷ به روان شناسی کودکان با نیازهای ویژه ۱ تغییر یافته است.
- ۱۴- عنوان درس روانشناسی کودکان با نیازهای خاص ۲ کد ۱۴۷ به روان شناسی کودکان با نیازهای ویژه ۲ تغییر یافته است.
- ۱۵- عنوان درس توان بخشی کودکان با نیازهای خاص به کد ۱۴۹ توان بخشی کودکان با نیازهای ویژه تغییر یافته است.
- ۱۶- عنوان درس اخلاق حرفه ای به ارزش ۲ واحد در کد ۱۶۵ اضافه شده است.
- ۱۷- عنوان درس روان شناسی دفاع مقدس به روان شناسی نظامی در کد ۱۶۸ اصلاح شده است.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بسمه تعالی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی روانشناسی

کارگروه روانشناسی

شورای تحول و ارتقای علوم انسانی شورای عالی انقلاب فرهنگی

کمیته روانشناسی شورای برنامه ریزی آموزش عالی

فصل اول

راهبردها و راهکارهای تحول و ارتقاء در روانشناسی

مقدمه

تحول در علوم انسانی از توصیه‌های مورد تأکید امام خمینی (ره) و مطالبات جدی مقام معظم رهبری به‌ویژه در سال‌های اخیر است. علوم انسانی به مثابه مجموعه قواعد تنظیم حیات انسان در بخش نرم‌افزاری فرهنگ و تمدن بشری، علوم و معارفی است که به صورت روشمند از رفتارها، باورها، افکار، نگرش‌ها، احساسات، هیجانات و همه پدیده‌های انسانی معنادار بحث می‌کند. به تعبیر دیگر موضوع بحث مجموعه علوم انسانی^۱ و علوم اجتماعی^۲ است که مصادیق بارز آن فلسفه، روانشناسی، جامعه‌شناسی، علوم تربیتی، علوم اقتصادی، علوم سیاسی، مدیریت و حقوق است.

روانشناسی در این منظومه به عنوان یک علم مادر و مولد در علوم انسانی جایگاه ویژه‌ای دارد که مطالعه علمی پدیده‌های روانی و رفتاری را در قلمروی وسیع به عهده دارد. روانشناسی در گستره خود با توصیف و تبیین قانونمندی‌های حاکم بر نظام روانشناختی انسان به پیش‌بینی و تغییر رفتارها، افکار، باورها و احساسات دست می‌یازد، در عرصه ناهنجاری‌ها و اختلالات روانی درمان مراجعان را وظیفه اصلی خود می‌داند و در عین حال نسبت به علامت روانی و ارتقای حیات انسانی ورود جدی دارد.

برخی مبانی نظری خاص فلسفی، معرفت‌شناختی و انسان‌شناختی و نیز خطاهای روش‌شناختی ناشی از اصالت دادن به کمی‌گرایی، تقلیل‌گرایی، انحصارگرایی و استعاره‌گرایی و نیز پشداوری‌های نژادی، سیاسی و اجتماعی از جمله موارد عدم انطباق فرهنگی است که در عرصه‌های کاربردی و به‌ویژه درمانگری نتیجه‌اش بعضاً ناکارآمدی، پیچیده‌تر کردن مشکلات و

۱. humanities
۲. social sciences

نادیده گرفتن متغیرهای فرهنگی است.

بنابراین با فرض آنکه تحول را تغییر وضع موجود به وضع مطلوب بدانیم و به ضرورت آن اذعان کنیم، تحول در روانشناسی نیازمند طراحی نقشه تحول و بیان راهبردها و راهکارهای تحول است. محورهای اصلی تحول در روانشناسی عبارتند از: مبانی نظری معرفت‌شناختی، انسان‌شناختی و روش‌شناختی در سه بخش آموزشی، پژوهشی و درمانگری در حیطه‌های نظری و کاربردی؛ گرایش‌ها، عناوین، سرفصل‌ها، متون و منابع درسی؛ اساتید، اعضای هیئت علمی و دانشجویان؛ محیط آموزشی، مدیریت آموزش و برنامه آموزشی؛ پژوهش، پایان‌نامه‌ها، مدیریت پژوهش، نشریات تخصصی علمی-پژوهشی، کرسی‌های نظریه‌پردازی و قطب‌های علمی؛ قوانین و مقررات و سیاست‌گذاری‌های لازم مربوط به آموزش و پژوهش؛ و بالأخره چارچوب‌ها و روش‌های درمانگری و مشاوره در مراکز روانشناسی و مشاوره.

بر این اساس بحث را به تحول در آموزش روانشناسی معطوف می‌کنیم و مطالب مربوط به گرایش‌ها، عناوین درسی، سرفصل‌ها، متون و منابع درسی را پی می‌گیریم. تحول در این بخش سه راهبرد اساسی غنی‌سازی، بومی‌سازی و ارزش‌مداری دارد که در ذیل هر راهبرد، پس از توضیح آن راهکارهای مربوطه را مورد بحث قرار خواهیم داد.

۱. راهبرد غنی‌سازی

مقصود از غنی‌سازی آن است که نسبت به جایگاه فعلی روان‌شناسی در جهان، رشد کمی و کیفی مناسبی داشته باشیم و بتوانیم تأخیرها و کمبودهای موجود را به‌طور نسبی جبران کنیم.

راهکارهای غنی‌سازی

۱-۱. روزآمدی: استفاده از آخرین مطالعات، تحقیقات، نظریه‌ها و دستاوردهای علمی در روان‌شناسی؛

۲-۱. ارتقاء روش‌شناسی: به‌کارگیری انواع روش‌های تحقیق کمی و کیفی و زمینه‌سازی و تخصیص واحدهای

درسی لازم جهت ارتقاء و تعمیق قابلیت‌ها و مهارت‌ها در استفاده صحیح و جامع از روش‌های تحقیق؛

۳-۱. گسترش آموزش پژوهش محور: فراهم ساختن زمینه‌های دانشی و مهارتی لازم برای تقویت پژوهشگری،

کنجکاوی و حقیقت‌جویی در متن همه آموزش‌ها؛

۴-۱. توجه به فلسفه روان‌شناسی: آشناسازی دانشجویان با فلسفه علم، مکاتب، و جریان‌های روان‌شناختی حاکم بر

علم روان‌شناسی موجود و مبانی معرفت‌شناختی، هستی‌شناختی و روش‌شناختی آن و تخصیص واحدهای درسی لازم؛

۵-۱. نظریه‌پردازی: آشناسازی دانشجویان با مبانی تولید علم و ایجاد زمینه‌های دانش و مهارتی لازم برای

ایده‌پردازی، مدل‌سازی و نظریه‌پردازی‌های جدید؛

۶-۱. جامع‌نگری: آشناسازی دانشجویان با نگاه جامع و یکپارچه به انسان در ابعاد چندگانه زیستی، روانی، اجتماعی و

معنوی و استفاده از سایر علوم و معارف در شناخت کلی انسان.

۲. راهبرد بومی‌سازی

بومی‌سازی به معنای سازگاری، تناسب و هماهنگی دانش روان‌شناسی با فرهنگ، تمدن و جامعه ایران است. بومی‌سازی

بیش از همه در خصوص دانش‌های بنیادی - کاربردی اعم از علوم طبیعی و انسانی، از جمله روان‌شناسی که آزاد از

فرهنگ نیستند مورد انتظار است.

راهکارهای بومی‌سازی

۱-۲. نیازسنجی: طراحی اهداف آموزشی، رشته‌ها و گرایش‌های روان‌شناسی براساس نیازسنجی‌های مبتنی بر شرایط

اقليمی، جغرافیایی و فرهنگی و نیز هدایت و جهت‌دهی پژوهش‌های روان‌شناختی و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی براساس

موضوعات و وسایل جاری و مورد نیاز کشور؛

۲-۲. انطباق با اهداف نظام آموزشی: تدوین، تنظیم و منطبق کردن گرایش‌ها، عناوین دروس و سرفصل‌ها با

اهداف نظام آموزشی (حاصل از اسناد بالادستی)؛

۳-۲. **گسترش مهارت آموزی:** فراهم سازی زمینه گسترش مهارت‌ها و مهارت آموزشی با جهت گیری بومی در

حوزه‌های مختلف روان‌شناسی به ویژه عرصه‌های کاربردی از قبیل مشاوره، روان‌درمانی و روان‌شناسی تربیتی؛

۴-۲. **تأسیس و تقویت قلب‌های علمی - منطقه‌ای:** راه‌اندازی تقویت قطب‌های علمی - منطقه‌ای بر اساس نیازها

و ظرفیت‌های منطقه‌ای و سرمایه‌های انسانی و امکانات صنعتی - سازمانی (حاصل از آمایش سرزمینی در هر منطقه)؛

۵-۲. **توازن جنسیتی:** ملاحظه کردن ویژگی‌های جنسیتی در رشته‌ها، گرایش‌ها و پذیرش دانشجویان و نیز به کارگیری

اسانید بر اساس نیازسنجی و سیاستگذاری متوازن و متناسب؛

۶-۲. **سطح‌بندی مقاطع تحصیلی:** تأسیس و گسترش مقاطع تحصیلی دانشگاهی و پذیرش دانشجویان در آن

بر اساس نیازها، اهداف آموزشی، استعدادها و ظرفیت‌های انسانی و منطقه‌ای.

۳. راهبرد اسلامی سازی

با توجه به پذیرش مبانی ارزشی دین اسلام (باورهای مناسک و اخلاقیات) در جامعه اسلامی اولاً مباحثی از روان‌شناسی

که در تضاد آشکار با این مبانی باشد لازم است اصلاح گردد. ثانیاً با عنایت به ظرفیت‌های علمی و حیاتی در منابع

اسلامی استفاده از آنها نیز در متون و منابع روان‌شناسی نیز ضرورت می‌یابد.

راهکارهای اسلامی سازی

۱-۳. **پیشینه‌شناسی روان‌شناسی در فرهنگ اسلامی - ایرانی:** آشنایی دانشجویان با میراث گران‌بهای علمی و

فرهنگی ایران و اسلام در رشته و گرایش‌های مربوط به روان‌شناسی ضروری است، افزون بر خودباوری فرهنگی، زمینه‌های

اولیه برای استخراج دیدگاه‌های اسلامی در روان‌شناسی فراهم می‌گردد. در گرایش‌های روان‌شناسی، متناسب با هر گرایش و

درس می‌توان سوابق و پیشینه اندیشه‌های اسلامی در آن مورد را در منابع فلسفی، اخلاقی و عرفانی استخراج و تدوین نمود تا

پس از کارشناسی لازم به عنوان واحدهای درسی الزامی مورد بحث قرار گیرد؛

۲-۳. استخراج و تدوین فلسفه روان‌شناسی اسلامی: لازم است در ابتدا متونی تهیه شود که مبانی معرفتی،

هستی‌شناسانه و انسان‌شناسانه روان‌شناسی براساس دیدگاه اسلام استخراج و مدوّن گردد. بخشی از این مبانی به صورت پیشینی قابل استخراج است و برخی دیگر پسینی است که پس از تشکیل دانش روان‌شناسی اسلامی امکان‌پذیر می‌شود؛

۳-۳. تقویت و گسترش نگاه انتقادی: براساس مبانی اسلامی، مبانی فلسفی روان‌شناسی موجود استخراج شود و به

صورت جدی مورد نقد و بررسی قرار گیرد.

۴-۳. مطرح کردن دیدگاه‌ها و پارادایم‌های متفاوت در روان‌شناسی: در ترجمه متون و منابع روان‌شناس به

آثار علمی و کلاسیک در پارادایم‌های مختلف توجه شود. صرفاً به ترجمه آثار پارادایم پوزیتیویستی اکتفا نگردد. به‌ویژه آرا و اندیشه‌هایی که در غرب نگاه انتقادی جدی به مبانی و مباحث روان‌شناسی معاصر دارند ترجمه و در دسترس دانشجویان قرار گیرد.

۵-۳. استخراج و پردازش مفاهیم روان‌شناختی در متون دینی: مفاهیم و گزاره‌های موجود در منابع اسلامی به

صورت متناظر با مفاهیم و مسائل روان‌شناسی معاصر استخراج گردد تا این مفاهیم در سه محور واژگانی، مدل‌ها و نظریه‌های اسلامی منشأ تحقیقات جدید گردد.

۶-۳. تلفیق جهت‌گیری تربیتی و اخلاقی: در همه گرایش‌ها، درس‌ها و سرفصل‌ها باید نگاه تربیتی و اخلاقی

مبتنی بر اسلام به گونه‌ای در متون درسی روان‌شناختی عین شود تا زمینه‌های پرورش انسان متعالی اسلام فراهم گردد.

۷-۳. استخراج و ساماندهی روش‌شناسی: روش‌شناسی یا روش‌شناسی‌های متناسب با پژوهش به منزله ستون اصلی

خیمه روان‌شناسی اسلامی است. استخراج یا ابداع و تدوین روش‌شناسی موجب رشد منطقی و نظام‌مند مکتب روان‌شناسی رشد خواهد بود.

۸-۳. تدوین کتب و منابع روان‌شناسی: لازم است کتاب‌ها و منابع روان‌شناسی براساس معیارها و ضوابط اسلام از

جهت مبانی و مباحث تهیه و شرایط و زمینه‌های معرفی و استفاده از آنها در مراکز آموزشی فراهم گردد.

فصل دوم

مشخصات کلی دوره کارشناسی روانشناسی

۱- تعریف

روانشناسی علمی است که به توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل رفتارها و فرایندهای ذهنی انسان به عنوان مخلوقی الهی در ابعاد جسمانی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی با استفاده از منابع و روش‌های تجربی، عقلی و وحیانی می‌پردازد.

۲- هدف کلی

هدف از دوره کارشناسی، یادگیری مبانی و مفاهیم روانشناسی در حوزه‌های مختلف اجتماعی، بالینی، تجربی، تحولی، روش‌شناختی، شخصیت، شناختی و فیزیولوژیک با توجه به فرهنگ بومی و دینی کشور به منظور توانمندسازی دانشجو در حیطه‌های دانشی^۱، بینشی^۲ و توانشی^۳ و کاربرد آنها در زندگی فردی و اجتماعی است.

۲-۱- اهداف جزئی

۱. فراگیری مفاهیم و مبانی اساسی روانشناسی در حوزه‌های مختلف از جمله اجتماعی، بالینی، تجربی، تحولی، سلامت، شخصیت، شناختی، فیزیولوژیک.
۲. آشنایی با نظریه‌ها و رویکردهای متفاوت در روانشناسی و مقایسه آنها با یکدیگر.

۳. اهداف دانشی، یادگیری اموری است که دانشجو را در دانستن، فهمیدن، تجزیه و تحلیل، نوآوری و ارزشیابی دانش روانشناسی مساعدت کند.
۴. اهداف بینشی، باور به اعتقادات، ارزش‌های اخلاقی و مبانی فلسفی اسلام و التزام عملی به آنها در زندگی و علوم روان‌شناختی است که در قالب تمامی دروس و فعالیت‌های کارشناسی روانشناسی محقق می‌شود.
۵. اهداف توانشی، کسب مهارت در زمینه‌های روش‌شناسی و به کارگیری دانش‌ها و ابزارهای مربوط در روانشناسی است.

۳. آشنایی با رشته‌ها، گرایش‌ها و زمینه‌های مختلف علوم روان‌شناختی و حرفه‌های مربوطه
۴. آشنایی با علوم مرتبط با روانشناسی
۵. آشنایی با فلسفه روانشناسی با نگاه انتقادی
۶. تعمیق اعتقادات دینی و پرورش تفکر و مهارت‌های اندیشیدن براساس فرهنگ اسلامی و به کارگیری آنها در زندگی
۷. ارتقای شناخت و پرورش ارزش‌ها و اخلاقیات اسلامی
۸. ارتقاء و تعمیق خودشناسی دانشجویان براساس منابع دینی و روانشناسی
۹. آشنایی دانشجویان با آموزه‌های اسلامی و فرهنگ بومی در حوزه روانشناسی
۱۰. پرورش زمینه‌های لازم برای فرضیه‌پردازی و پژوهش در حوزه روانشناسی براساس آموزه‌های اسلامی و فرهنگ بومی
۱۱. افزایش توانایی تفکر انتقادی و مقایسه‌ای در مباحث روانشناسی براساس آموزه‌های منابع اسلامی
۱۲. آشنایی با تاریخچه و اندیشه‌های روان‌شناختی در فرهنگ اسلامی
۱۳. آشنایی و کسب مهارت در روش‌های مطالعه و پژوهش کتابخانه‌ای و فضای مجازی
۱۴. آشنایی و کسب مهارت در استفاده از روش‌های پژوهش کمی و کیفی
۱۵. آشنایی و کسب مهارت در استفاده از نرم‌افزارها و ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در روانشناسی
۱۶. آشنایی و کسب مهارت برای طراحی، انجام، تدوین گزارش و ارائه پروژه تحقیقی انفرادی حرفه‌ای
۱۷. آشنایی و کسب مهارت در به کارگیری آزمون‌های روان‌شناختی
۱۸. آشنایی و کسب مهارت برای مداخله در کاهش آسیب‌های روانی، اجتماعی و اخلاقی
۱۹. آشنایی و کسب مهارت در تبیین مسائل بومی براساس یافته‌های روانشناسی

۲۰. توانایی بهره‌برداری از متون و منابع روان‌شناختی به زبان اصلی.

۳- طول دوره و شکل نظام

طول دوره کارشناسی ۴ سال است. نظام آموزشی واحدی بوده و کلیه دروس نظری و عملی در مدت حداکثر ۸ نیمسال تحصیلی ارایه می‌گردد.

طول هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته بوده و حداقل زمان لازم برای هر واحد درسی یک ساعت در هفته می‌باشد.

۴- واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی روانشناسی ۱۳۸ واحد به شرح زیر می‌باشد.

- دروس اصلی و پایه: ۶۹ واحد
- دروس تخصصی: ۳۷ واحد
- دروس اختیاری: ۱۰ واحد
- دروس عمومی: ۲۲ واحد

۵- تلفیق و تجمیع گرایش‌ها

در این برنامه، دوره کارشناسی روانشناسی، بدون گرایش‌های موجود (بالینی، عمومی، صنعتی و سازمانی، کودکان استثنایی و مشاوره) ارایه شده است و برنامه به گونه‌ای تدوین شده که فارغ‌التحصیل آن در هر موقعیت شغلی (آموزش و پرورش، نهاد های فرهنگی- اجتماعی، سازمان‌ها، ادارات و کارخانجات، مراکز بهداشتی- درمانی، مراکز پژوهشی) قرار گیرد بتواند از اطلاعات و مطالب ارایه شده در دوره، به خوبی بهره‌مند گردد و کارایی قابل قبولی داشته باشد.

۶- تعیین تکلیف دانشجویان در حال تحصیل

از آنجا که در برنامه ارایه شده دوره کارشناسی روانشناسی، گرایش‌ها حذف شده است؛ و با توجه به اینکه دانشجویان دوره کارشناسی روانشناسی و مشاوره هم اکنون در گرایش‌های مختلف (بالینی، عمومی، صنعتی و سازمانی، کودکان استثنایی، تربیتی، مشاوره و ...) مشغول به تحصیل می‌باشند، مقرر گردید برنامه جدید دوره کارشناسی روانشناسی برای دانشجویان ورودی مهرماه سال ۱۳۹۲ اجرا گردد و برنامه دانشجویان فعلی مطابق با برنامه گذشته ادامه یابد.

برنامه دوره کارشناسی روانشناسی

الف- دروس اصلی / پایه

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیشنیاز یا زمان آرایه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱۰۱	مباحث اساسی در روانشناسی ۱	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۰۲	مباحث اساسی در روانشناسی ۲	۲	۳۲	۳۲	۱۰۱	
۱۰۳	تاریخ و مکاتب روانشناسی و نقد آن	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۰۴	مبانی جامعه شناسی	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۰۵	روانشناسی از دیدگاه اندیشمندان مسلمان	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۰۶	آمار توصیفی	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۰۷	آمار استنباطی	۳	۶۴	۳۲	۱۰۶	
۱۰۸	روش تحقیق (کمی و کیفی)	۳	۶۴	۳۲	۱۰۷	
۱۰۹	فیزیولوژی اعصاب و غدد	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۱۰	احساس و ادراک	۲	۳۲	۳۲	۱۰۹	
۱۱۱	روانشناسی فیزیولوژیک	۲	۳۲	۳۲	۱۱۰	
۱۱۲	انگیزش و هیجان	۲	۳۲	۳۲	۱۱۱	
۱۱۳	روانشناسی تحولی ۱	۲	۳۲	۳۲	۱۰۱	
۱۱۴	روانشناسی تحولی ۲	۲	۳۲	۳۲	۱۱۳	
۱۱۵	معرفت شناسی	۲	۳۲	۳۲	-	
۱۱۶	آشنایی با فلسفه اسلامی	۲	۳۲	۳۲	۱۱۵	
۱۱۷	روانشناسی شخصیت	۲	۳۲	۳۲	۱۱۴	
۱۱۸	روانشناسی شناختی	۲	۳۲	۳۲	۱۰۲ و ۱۱۰	
۱۱۹	روانشناسی دین	۲	۳۲	۳۲	۱۰۲	
۱۲۰	کاربرد کامپیوتر در روانشناسی	۲	۴۸	۱۶	۱۰۸	
۱۲۱	فلسفه علم روانشناسی	۲	۳۲	۳۲	۱۰۲	
۱۲۲	روانشناسی اجتماعی	۲	۳۲	۳۲	۱۰۴	
۱۲۳	متون روانشناسی به انگلیسی ۱	۲	۳۲	۳۲	۱۰۱	
۱۲۴	متون روانشناسی به انگلیسی ۲	۲	۳۲	۳۲	۱۲۳	
۱۲۵	روانشناسی تجربی	۳	۸۰	۱۶	۱۱۱	

۱۲۶	روان سنجی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	۱۰۷
۱۲۷	روانشناسی یادگیری	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۲
۱۲۸	روانشناسی تربیتی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۲۷
۱۲۹	آموزه‌های روانشناختی در قرآن و حدیث ۱	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۲
۱۳۰	آموزه‌های روانشناختی در قرآن و حدیث ۲	۲	۳۲	۳۲	-	۱۲۹
۱۳۱	آسیب شناسی روانی ۱	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۴
۱۳۲	آسیب شناسی روانی ۲	۲	۳۲	۳۲	-	۱۳۱
۱۳۳	مبانی راهنمایی و مشاوره	۲	۳۲	۳۲	-	-
	جمع کل واحدهای دروس اصلی و پایه	۶۹	۱۲۰۰	۱۰۰۸	۱۹۲	

ب- دروس تخصصی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیشنیاز یا زمان آرایه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱۳۴	آزمون های روانشناختی ۱	۲	۴۸	۱۶	۳۲	۱۱۸
۱۳۵	آزمون های روانشناختی ۲	۲	۴۸	۱۶	۳۲	۱۳۴
۱۳۶	اصول روانشناسی بالینی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۳۲
۱۳۷	بهداشت روانی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۳۲
۱۳۸	روانشناسی سلامت	۲	۳۲	۳۲	-	۱۳۲
۱۳۹	آسیب شناسی روانی کودک و نوجوان	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۴
۱۴۰	روانشناسی و مشاوره خانواده	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۷
۱۴۱	نظریه های مشاوره و روان‌درمانی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۷ و ۱۳۳
۱۴۲	فنون مشاوره و روان‌درمانی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	۱۴۱
۱۴۳	راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۳۳
۱۴۴	روانشناسی اجتماعی کاربردی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۲۲
۱۴۵	آسیب شناسی اجتماعی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۴۴
۱۴۶	روانشناسی صنعتی- سازمانی	۲	۳۲	۳۲	-	۱۰۲
۱۴۷	روانشناسی کودکان با نیازهای ویژه ۱	۲	۳۲	۳۲	-	۱۱۴
۱۴۸	روانشناسی کودکان با نیازهای ویژه ۲	۲	۳۲	۳۲	-	۱۴۷

۱۴۸	۶۴	-	۶۴	۲	توانبخشی کودکان با نیازهای ویژه	۱۴۹
۱۳۲	۳۲	۱۶	۴۸	۲	شیوه های اصلاح و تغییر رفتار	۱۵۰
-	۹۶	-	۹۶	۳	پژوهش (عملی-انفرادی) در روانشناسی	۱۵۱
	۲۸۸	۴۴۸	۷۳۶	۳۷	جمع واحدهای دروس تخصصی	

ج- دروس اختیاری (۱۰ واحد از درس های زیر)

پیشیناز یا زمان ارائه درس	تعداد ساعات			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی جنسیت	۱۵۲
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی سالمندی	۱۵۳
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	مدیریت استرس (تئیدگی)	۱۵۴
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی اعتیاد	۱۵۵
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی رفتار مصرف کننده	۱۵۶
۱۱۱	-	۳۲	۳۲	۲	علوم اعصاب شناختی	۱۵۷
۱۱۴	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی ورزش	۱۵۸
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	بویایی گروه	۱۵۹
۱۴۶	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی کار و مدیریت	۱۶۰
۱۳۲	-	۳۲	۳۲	۲	کلیات روانپزشکی	۱۶۱
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی تبلیغات و رسانه	۱۶۲
۱۴۶	-	۳۲	۳۲	۲	رفتار سازمانی	۱۶۳
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی اخلاق	۱۶۴
۱۴۲	-	۳۲	۳۲	۲	اخلاق حرفه ای	۱۶۵
۱۲۸	-	۳۲	۳۲	۲	ناتوانی های یادگیری	۱۶۶
۱۲۲	-	۳۲	۳۲	۲	نگرش و تغییر آن	۱۶۷
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی نظامی	۱۶۸
۱۰۲	-	۳۲	۳۲	۲	روانشناسی سیاسی	۱۶۹
		۵۷۶	۵۷۶	۳۶	جمع واحدهای دروس اختیاری	

جدول دروس عمومی

ردیف	گرایش	نام درس	تعداد واحد	نظری
۱	مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۲	۳۲
		اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲
		انسان در اسلام	۲	۳۲
		حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲
۲	اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲
		اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲
		آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۲
		عرفان عملی اسلامی	۲	۳۲
۳	انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲
		آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲
		اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۲
۴	تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲
		تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲
		تاریخ امامت	۲	۳۲
۵	آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲
		تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۲
۶	-	زبان فارسی	۳	۴۸
۷	-	زبان انگلیسی	۳	۴۸
۸	-	تربیت بدنی ۱	۱	۳۲
۹	-	تربیت بدنی ۲	۱	۳۲
۱۰	-	دانش خانواده و جمعیت	۲	۳۲

• دو درس به ارزش ۴ واحد از مجموعه دروس مبانی نظری اسلام

• یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس اخلاق اسلامی

• یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس انقلاب اسلامی

• یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس تاریخ تمدن اسلامی

• یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس آشنایی با منابع اسلامی

فصل چهارم

سرفصل درس‌ها

مقدمه

در چارچوب اهداف دوره روانشناسی، تدوین سرفصل دروس این رشته باید متضمن پرورش تفکر انتقادی و خلاقیت باشد که این امر قابل یادگیری و آموزش نیز هست. استاد، برنامه درسی و دانشجویان منابع موثری برای تفکر انتقادی و خلاق هستند. با توجه به اینکه دانشجویان دریافت کننده صرف مطالب درسی نیستند، بلکه لازمست خود در تولید دانش، کسب مهارت‌ها و تفکر خود دخیل باشند. بنابراین ضرورت دارد که محتوی، مطالب و سوال‌های مطرح شده در هر درس سبب ایجاد انگیزه جستجوگری و اکتشاف در آنها گردد. یکی از توانائی‌هایی که دانشجویان برای حل درست مساله به آن نیاز دارند مهارت‌های فراشناختی است. چنانچه محتوی دروس و روش‌های آموزش بر اساس حل مساله و تفکر انتقادی برنامه‌ریزی شود، در اینصورت مهارت‌های فراشناختی افزایش یافته و فرد در کاربرد آنچه که یادگرفته است در حل مسائل آتی توانمند می‌گردد.

افزون بر ارائه دروس به صورت سخنرانی و برگزاری امتحان‌های میان ترم و پایان ترم، ضرورت دارد از طریق واگذاری تکالیف و مشارکت دادن فعال دانشجویان در مباحث درسی، به ایجاد قابلیت‌ها و توانمندی‌ها در برنامه‌ریزی توجه داشت. به منظور ایجاد بینش، روش‌های آموزش و ارزشیابی باید به جای اکتساب معلومات به محتوی تاکید داشته باشد. همچنین دانشجویان باید بتوانند حاصل تلاش فردی و گروهی خود را در زمینه درسی از طریق نوشتاری و گفتاری با دیگر یادگیرندگان در میان بگذارند. بدین ترتیب همکاری دانشجویان در یادگیری علاوه بر ایجاد توانائی‌های متعدد، موجب ارتقاء تفکر نیز می‌شود. حل مساله گروهی یا کار در گروه‌های کوچک می‌تواند نمونه‌ای از روش‌های مناسب یادگیری باشد.

و بالاخره دانشجویان باید توانایی کاربرد اصول و یافته‌های هر درس را نیز بدست آورند. بنابراین، تکالیفی که به یادگیرندگان به اشکال مختلف عملی و در محیط واقعی داده می‌شود، نباید دست کم گرفته شود. وقتی تکالیف به جای امتحان در ارزشیابی مد نظر قرار گیرد زمینه مناسبی برای کاربرد و استفاده عملی از درس فراهم خواهد آورد.

با توجه به اهداف فوق **کارکردهایی** به شرح زیر برای سرفصل درس‌ها در نظر گرفته شده است:

- اولین ارتباط بین استاد و یادگیرنده را به وجود می‌آورد.
- مسائل مطرح شده در هر درس منبع انگیزشی مهمی برای یادگیری و اکتشاف است.
- معلوم می‌کند که استاد درباره اهداف آموزشی چگونه می‌اندیشد.
- یادگیرندگان را با ساختار درس و اهداف آن آشنا می‌کند.
- مسئولیت‌های یادگیرندگان را روشن می‌کند.
- به یادگیرندگان کمک می‌کند تا آمادگی لازم را برای هر جلسه کلاس داشته باشند.
- زمینه مطالعه بیشتر را برای یادگیرندگان فراهم می‌کند.
- چارچوب مفهومی مناسبی برای یادگیری هر درس فراهم می‌آورد.
- منابع قابل دسترس در این زمینه را معرفی می‌کند.

مباحث اساسی در روانشناسی ۱
Fundamental Issues in Psychology ۱

کد درس: ۱۰۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع درس: نظری

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: اصلی ■ تخصصی □ اختیاری □ جبرانی □

درس/دروس پیش نیاز: ندارد

روش ارزیابی: ارزشیابی مستمر ■ میان ترم ■ پایان ترم ■ تکلیف کلاسی □ فعالیت گروهی □

هدف کلی درس:

شناخت روانشناسی نوین، گستره روانشناسی علمی (از پایه‌های فیزیولوژیک تا انگیزش و هیجان)

سرفصل مطالب:

- کلیات: تعریف، خاستگاه و تاریخچه شکل‌گیری روانشناسی علمی، بنیادهای فلسفی در شکل‌گیری موضوعات روانشناسی
- رویکردهای روانشناسی و جایگاه هر یک در روانشناسی نوین
- روش‌های علمی در روانشناسی
- پایه‌های فیزیولوژیکی رفتار، نقش مغز در رفتار و روانشناسی علمی
- رشد و تحول انسان در ابعاد شناختی، عاطفی، اجتماعی، اخلاقی و بررسی نظریه‌های موجود - نقش وراثت و محیط
- نظریه‌های یادگیری، نظریه‌های نوین در مورد یادگیری و داده‌های عصب شناختی
- حافظه: نظریه‌ها، انواع و ابعاد آن
- هشیاری: مراحل، عوامل و روش‌های تقویت هشیاری رؤیا و خواب، اراده و معنویت
- احساس و ادراک، بنیادهای زیستی و نقش پردازش شناختی در فرایندهای حسی - ادراکی
- تفکر و زبان، تفکر و شناخت: ارتباط زبان و اندیشه و بررسی ابعاد روانی شناختی و اجتماعی زبان و تفکر
- انگیزش و هیجان: انگیزش و نظری‌های مربوطه، هیجان: نظریه‌ها، انواع، پایه‌های زیستی و عوامل، نقش فرهنگ در شکل‌گیری و بروز هیجان، نقش فرهنگ در بروز هیجان، انگیزش و هیجان در منابع اسلامی

